

Årsplan med budget 2023

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Kommunens styrmodell	3
Röda tråden mellan planerna	4
Vad innehåller nämndens årsplan?	4
Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?	4
Hur följs årsplanen upp?	5
Förutsättningar, prioriteringar och risker	5
Förutsättningar	5
Prioriteringar	6
Risker	10
Årets budget	10
Driftsbudget	10
Investeringsbudget	11

Inledning

Våra ekonomiska förutsättningar har inte förändrats utan har, på grund av yttre faktorer istället försämrats. Det innebär ökade kostnader för att driva våra verksamheter.

Samtidigt vet vi att välfärdsbrotten ökar i vårt samhälle vilket gör att skattemedel försvinner utan att tillföra det som vi har ett gemensamt ansvar för utifrån respektive uppdrag inom vård och omsorg.

Nu inför vi regler och åtgärder för att motverka detta genom att dels anställa medarbetare som ska arbeta med kontroller samt att utveckla våra digitala kontrollfunktioner.

Arbetet med ändamålsenliga lokaler för alla våra olika verksamheter fortsätter för att därmed minska våra lokal/drifkostnader samt att ge personalen en bra arbetsmiljö.

Digitaliseringsarbetet är ett prioriterat område för hela kommunen och nödvändigt för vård och omsorg. Vårdarbetet innebär en stor administrativ insats av var och en som utför vård och omsorg och tar mycket tid från kundkontakt. Här måste vi effektivisera det som möjliggörs digitalt för att vår personal därmed får mer tid för fysisk kontakt med våra kunder.

Vårdarbete kräver mycket av personalen såväl fysiskt som psykiskt att leverera god vård och omsorg i alla de olika situationer som uppstår under ett arbetspass. Här visar vår personal på lyhördhet och kompetens när de utför sitt arbete. Det visar återigen de mätningar som görs av kundnöjdheten där man ger personalen höga betyg.

Jag vill TACKA all vår personal för deras insatser.

Bitte Myrsell (M) Ordförande vård- och omsorgsnämnden

Kommunens styrmodell

Kommunens uppgifter och verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges långsiktiga plan baseras på ett antal uppgifter som kommunen har till uppdrag att tillhandahålla kommunen invånare.

Uppgifterna utgår från både kommunens frivilliga och lagstyrda uppdrag.

- *Delaktighet och demokrati*

- *Livslångt lärande*
- *Självständigt liv*
- *Gemenskap och upplevelser*
- *Hållbar livsmiljö*
- *Näringsliv och arbetsmarknad*

Med kommunens uppgifter som bas har 20 långsiktiga mål för 2023 skapats. Kommunens nämnder beslutar om årliga prioriterade satsningar i syfte att nå de långsiktiga målen 2023.

Bedömningen av måluppfyllelsen görs enligt följande skala:

- På rätt väg: Vi ligger bra till för att nå målet 2023
- Delvis på rätt väg: Vi är på rätt väg men troligtvis inte i den takt vi behöver för att nå målet 2023
- Ej på rätt väg: Utvecklingen står stilla eller går åt fel håll för att nå målet 2023

Röda tråden mellan planerna

Vad innehåller nämndens årsplan?

Årsplanen består av årets plan och resurser för att nå nämndens långsiktiga plan. Årsplanen är till för att lokalisera vart på resan nämnden befinner sig för att uppnå de långsiktiga målen och med hjälp av uppdaterade förutsättningar och budgetramar beskriva prioriteringar för att nå dit, samt dess risker.

Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?

Den långsiktiga årsplanen beslutas vart fjärde år i både kommunfullmäktige och nämnd i samband med en ny mandatperiod, till skillnad från årsplanen som tas fram och beslutas varje år. De två planerna kompletterar varandra och ska ses i ett sammanhang.

Nämndens långsiktiga plan har en nära koppling till kommunfullmäktiges motsvarighet.

Årsplanen är en nedbrytning av den långsiktiga planen. Årsplanen ska fungera som en plattform att strukturera årets uppföljning kring. En väl genomarbetad årsplan ger förutsättningar för en tydlig uppföljning och därmed bättre styrning.

Hur följs årsplanen upp?

Uppföljningar sker löpande under året och rapporteras till nämnd och kommunstyrelse fyra gånger per år, i tertiärrapport april, delårsrapport augusti, ekonomisk rapport oktober och verksamhetsberättelse för helåret. Dessutom sker återkommande rapporteringar och information i specifika frågor.

Förutsättningar, prioriteringar och risker

Förutsättningar

Inför 2022 valde förvaltningen att fortsätta fokusera på mål nummer 9, ett val som även följer med in i 2023.

Förvaltningen bedömde i inledningen av pandemin att andra prioriteringar inte var möjliga. Då

även 2022 till stor del har präglats av pandemins spår har den prioriteringen visat sig att vara korrekt.

Både pågående och kommande förändringar i svensk lagstiftning och i arbetet med effektiv och nära vård kan initialt påverka nämndens kostnader negativt. Det handlar om ett omställningsarbete där individens ansvar och möjligheter att äga sin egen vård får fokus.

Fokus under 2022 har varit, likväl som det kommer att fortsätta vara, arbetet med att vidareutveckla kvalitetsledningssystemet som kommer att styra, leda och följa upp förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Flera delar, till exempel, kvalitetsgrupper och en vidareutveckling av arbetet med genomförandeplaner är viktiga framgångsfaktorer för resultatenheterna. Detta för att arbeta med ständiga förbättringar och för att nå hög måluppfyllelse.

I takt med att vård- och omsorgsinsatserna ökar i landet behövs fler medarbetare inom framförallt den kommunala vården. Att en stor del av medarbetarna kommer att gå i pension under den kommande tioårsperioden gör att kommunernas behov av nyrekrytering ökar. Sjuksköterskeutbildningarna, och i viss mån även vård- och omsorgsprogrammet, har en stark inriktning på akut- och slutenvårdsmedicin. Det gör att kommunerna behöver komplettera även nyutbildade med kunskap om kommunal hälso- och sjukvård.

För att skapa möjligheter att arbeta med frågan om hög sjukfrånvaro kan det bli en ökad kostnad för nämnden på kort sikt, men på lång sikt medför det en kostnadsminskning. Nämnden bedömer fortsatt att antalet medarbetare per chef i dag är för många för att förvaltningen ska kunna arbeta med sjukfrånvaron tillfredsställande.

Den digitala transformationen innebär en strukturomvandling. Det räcker inte med teknik för att lyckas med omställningen utan organisationen behöver planera och driva processer för att kunna ställa om. Det kommer att påverka kostnaderna i inledningsskedet innan det ger en direkt och synlig effekt.

Även fortsättningsvis så bedömer vård- och omsorgsförvaltningen att det blir en utmaning med den stora demografiska utvecklingen framöver. Redan innan den pågående pandemin så syntes en obalans i att kunna hantera ökade löner och priser samtidigt med en växande befolkning med ökade välfärdsbehov. Denna obalans har ökat ytterligare på grund av läget i omvärlden. Med tanke på den hårt belastade ekonomin i nämnden, där den enda möjligheten att klara den ekonomiska situationen är genom personaleffektiviseringar, kan en direkt effekt bli en lägre måluppfyllelse av kundnöjdheten.

Prioriteringar

Nedan följer 2023 års prioriterande områden utifrån de uppgifter och mål nämnden valt att fokusera på i nämndens långsiktiga plan 2020-2023. Förutom nedanstående prioriteringar kommer nämnden att ha fokus på de särskilda mål och prioriteringar som kommunfullmäktige har pekat ut i årsplan 2023.

- Fortsätta arbeta för färre medarbetare per chef – skapa bästa förutsättningar för ett hållbart ledarskap över tid
- Fortsätta att arbeta för att säkra vår leverans utifrån gällande lagstiftning samt hantera statligt tillskjutna medel på korrekt sätt
- Fortsätta att samverka med kommunens lokalförsörjning för att säkerställa att verksamhet bedrivs i ändamålsenliga lokaler
- Arbeta fram en organisation för att säkra processen från beställning till leverans oavsett utförare
- Fortsätta arbeta med att säkerställa kompetensförsörjningen, genom till exempel äldreomsorgslyftet, validering samt Enköpingsmodellen. Även bidra i kommunövergripande sammanhang till exempel med näringslivsenheten, för att skapa bästa förutsättningar i vårt gemensamma arbete med att attrahera, rekrytera, utveckla och

behålla medarbetare i Enköping.

- Fortsätta verksamhetsutveckla med hjälp av digitalisering, till exempel e-tjänster, trygghetsskapande teknik och individuella lösningar för ökad självständighet och minskad resursåtgång

KF 2023 - Verksamhetsmål

Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

Kommunens utveckling är beroende av medborgarnas delaktighet och förtroende för kommunen. Kommunfullmäktige har beslutat att målen inom *Delaktighet och demokrati* därför har högsta prioritet. Det innebär bland annat ett ökat fokus på:

- Utveckling av och medverkan i medborgardialoger, bland annat med ungdomar och medborgare i kransorter/landsbygd
- Få fler medborgare att delta i kommunens utveckling
- Främja insyn i demokratiska processen
- Nya sätt att informera om politiska beslut och verksamhet
- Göra organisationen mer tillgänglig för invånarna

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor	<i>Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.</i>
Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling	<i>Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.</i> <i>För vård- och omsorgsnämnden innebär det att bidra till målet genom att genomgående arbeta med individers och grupper delaktighet i planering och utveckling av verksamhet. Exempel på metoder som finns och används är brukarråd-deltagaråd, anhörråd och matråd. Brukarrevision är en metod som särskilt förordas för utvärdering av verksamhet riktad till personer med psykisk funktionsnedsättning.</i>
Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas	<i>Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygdsutvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.</i> <i>För vård- och omsorgsnämnden innebär det att bidra till målet genom</i>

KF mål 2023	Beskrivning
	<i>att verka för att möjliggöra att medborgare oavsett ålder och funktionsnedsättning skall kunna bosätta sig och leva likvärdigt i hela kommunen. Vård-och omsorgsnämnden är representerade och engagerade i forum som handlar om stadsdelar och kransorters utveckling.</i>

Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

Under 2023 har kommunfullmäktige beslutat att fokuserat verka för att alla barn ska klara sin skolgång. Bland annat innebär det att:

- Alla elever ska nå en gymnasieexamen
- Rätt resurser i förskolan för att inte öka storlek på barngrupperna

Självständigt liv

Vi ska ge stöd till de enskilda och familjer i alla åldrar som behöver samhällets hjälp för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett självständigt, aktivt och tryggt liv.

Fler arbetssökande behöver komma in på arbetsmarknaden eller i annan sysselsättning. Kommunfullmäktige har därför beslutat att fokus för 2023 främst ska vara att:

- Utveckla samarbetet med Arbetsförmedlingen
- Använda de statliga bidragssystemen bättre
- Sträva efter att ta emot praktikanter i våra verksamheter
- Utveckla vårt interna samarbete för bättre effekt av arbetsmarknadsinsatserna

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 9: Personer i behov av stöd får det utifrån sina behov och på rätt nivå	<i>Oavsett om stödet är tillfälligt eller långvarigt, ekonomiskt eller för fysiskt eller psykiskt hinder ska det ges på rätt nivå. Som kommun bör vi varken betraktas som generösa eller snåla, insatserna ska vara på rätt nivå.</i> <i>För vård-och omsorgsnämnden betyder det att genom ett väl utvecklat kvalitetsledningssystem med hög följsamhet säkra leveranser på rätt nivå. Värdegrundarbete är ständigt levande där fokus är verksamheter och insatser som präglas av trygghet, jämställdhet och tillit. Personer som är i kontakt med vård och omsorg ska alltid uppleva ett vänligt och respektfullt bemötande i livets alla situationer.</i>
Mål 10: Arbetssökande i Enköping får stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden eller i annan sysselsättning	<i>I samverkan med andra hjälper vi människor som står utanför arbetsmarknaden att hitta en väg till studier, arbete eller annan sysselsättning.</i> <i>För vård-och omsorgsnämnden innebär det att personer med insats inom daglig verksamhet (t ex Adasträ), socialpsykiatri eller annan sysselsättning får stöd och vägledning utifrån sina förutsättningar och behov. Det ger arbetstagarna en individuell sysselsättning och en möjlighet att bli mer självständiga och delaktiga i samhället.</i>

Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

Gott samarbete med civilsamhället viktigt för att vara en attraktiv kommun att bo och arbeta i och besöka. Under 2023 har därför kommunfullmäktige beslutat om extra fokus på att:

- Fortsätta utveckla processen för dialog och kommunikation mellan kommunen, föreningsliv och civilsamhället

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna	<p><i>I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.</i></p> <p><i>För vård- och omsorgsnämnden innebär det att, i samverkan med andra förvaltningar, ge stöd till och bistå med koordinering för att olika grupper och personer ska kunna bidra med frivilliga insatser vad gäller olika former av service och aktiviteter. Det betyder även att ge privata utförare möjlighet att bedriva verksamhet inom nämndens ansvarsområde</i></p>

Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

Goda livsmiljöer är en förutsättning för att Enköping ska vara en attraktiv kommun. Under 2023 har kommunfullmäktige beslutat om följande prioriteringar:

- Ökat fokus på hur vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter
- Landsbygds- och näringslivsprogrammen ska konkretiseras och förverkligas
- Utvecklingsprojekt inom miljö och klimat, samt strategiska miljöarbeten och planer, ska bli del i ordinarie verksamhetsutveckling

Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

Ett växande Enköping ökar förväntningarna på kommunen att vara en attraktiv kommun för företag och organisationer. För att leva upp till de ökade förväntningarna är kommunfullmäktiges prioritering för 2023 att:

- Fokusera på tillgänglighet, bemötande och leverans

Risker

Samtliga prioriterade områden kommer att följas upp under 2023. Det område nämnden bedömer som den största risken är att tillräckliga resurser kan komma att saknas både i form av antal medarbetare men även tillräcklig kompetens. Det skulle kunna innebära att verksamhetens mål blir svåra att uppfylla och patientsäkerheten äventyras.

I internkontrollplanen har nämnden valt att följa följande punkter:

- sjukfrånvaro, både kort- och långtidssjukfrånvaro
- extern personalomsättning
- personalkontinuitet inom hemtjänsten
- processen från beställning till leverans, för att motverka välfärdsbrott

Samtliga punkter i internkontrollplanen bedöms vara en risk för verksamhet, ekonomi och medarbetare.

Årets budget

Driftsbudget

Tilldelad budgetram 2023 för vård- och omsorgsnämndens driftskostnader är 967,7 miljoner kronor

Verksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Förändring
Hemtjänst	-213,0	-211,9	1,1
Särskilt boende	-300,0	-286,0	14,0
Korttidsboende	-11,9	-13,4	-1,5
Hjälpmedel, dagverksamhet, jour, demensteam	-46,9	-84,1	-37,2
LSS, boende	-105,9	-108,4	-2,5
LSS, daglig verksamhet	-54,5	-61,6	-7,1
LSS, personlig assistans	-62,0	-69,8	-7,8
LSS, Kontaktperson, ledsagning, avlösare, barnverksamhet, stödfamilj, PO ombud	-32,8	-28,1	4,7
Boendestöd	-20,0	-18,0	2,0
Öppen verksamhet socialpsykiatri	-4,1	-3,0	1,1
Bostadsanpassning	-5,0	-5,1	-0,1
Köpta platser	-33,5	-37,1	-3,6
Central administration	-36,6	-39,7	-3,1
Nämnd	-1,2	-1,5	-0,3
Totalt	-927,4	-967,7	-40,3

Investeringsbudget

Tilldelad investeringsram 2023 för vård- och omsorgsnämnden är 4,6 miljoner kronor. Investeringsbudgeten används till att bekosta kallelselarm för särskilda boenden, möbler och andra inventarier till verksamheterna samt olika hjälpmedel till exempel elrullstolar.

Investeringar (Tkr)	Budget 2023
Möbler, kallelselarm, hjälpmedel och övriga inventarier	4,6
Totalt	4,6